

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**
STAAREN TJÆLTE

**REVISIONSRAPPORT
ÅRSREDOVISNING 2023
VERKSAMHET**

Moa Strömkvist, Verksamhetsrevisor
Anneth Nyqvist, Certifierad kommunal revisor
Dnr: REV/00023/2023

Innehållsförteckning

1	INLEDNING	3
1.1	BAKGRUND.....	3
1.2	SYFTE	3
1.3	AVGRÄNSNING	3
1.4	REVISIONSKRITERIER	3
1.5	ANSVARIG NÄMND/STYRELSE.....	3
1.6	METODER.....	3
2	RESULTAT AV GRANSKNINGEN	4
2.1	UPPDRAG TILL NÄMNDER.....	4
2.2	GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING.....	10
2.2.1	Finansiella mål	10
2.2.2	Verksamhetsmål	10
2.3	BALANSKRAVET	11
2.4	HAR STYRELSEN VIDTAGIT ÅTGÄRDER UTIFRÅN FÖREGÅENDE ÅRS GRANSKNING?	12

1 INLEDNING

1.1 BAKGRUND

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) ska årsredovisningens delar upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens eller regionens ekonomiska ställning.

Revisorerna ska enligt kommunallagen bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenliga med fullmäktiges mål och om räkenskaperna är rättvisande. Revisorerna ska avlämna en revisionsberättelse till fullmäktige inför behandlingen av årsredovisningen.

Den finansiella delen av granskningen utförs av KPMG.

1.2 SYFTE

Granskningen syftar till att ge underlag för den samlade bedömningen av om resultaten i årsredovisningen är förenliga med fullmäktiges mål och om balanskravet uppfylls.

Revisionsfrågor

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har styrelser och nämnder genomfört uppdragen från fullmäktige?
- Har kommunstyrelsen bedömt hur styrelse och nämnder har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges övergripande mål?
- Går kommunstyrelsens bedömningar att verifiera utifrån redovisningen i årsredovisningen?
- Är resultatet i årsredovisningen förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning?
- Har balanskravet uppfyllts?

1.3 AVGRÄNSNING

Granskningen avser endast måluppfyllelse och balanskravsresultat. KPMG granskar på uppdrag av revisorerna om räkenskaperna är rättvisande och om årsbokslutet är upprättat i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed.

1.4 REVISIONSKRITERIER

Uppfylls kraven i:

- Kommunallagen (2017:725)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet fört kommunal redovisnings rekommendationer
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning
- Mål och budget 2023 med plan 2024-2025
Fullmäktiges anvisningar avseende årsredovisning

1.5 ANSVARIG NÄMND/STYRELSE

Ansvarig nämnd är kommunstyrelsen.

1.6 METODER

Granskningen genomförs utifrån en dokumentstudie av kommunstyrelsens årsredovisning till fullmäktige.

2 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

2.1 UPPDRAG TILL NÄMNDER

Revisionsfråga: Har styrelser och nämnder genomfört uppdragen från fullmäktige?

I mål och budget för 2023 finns totalt 31 uppdrag från fullmäktige till styrelsen och nämnder. Det är styrelsen och nämnderna som bedömer om de genomfört tilldelade uppdrag eller inte. Vissa av uppdragen är gemensamma för samtliga nämnder medan andra uppdrag är nämndspecifika. Resultatet presenteras i respektive nämnds årsredovisning men även samlad i "Årsredovisning – Ett hållbart Östersund", härnäst benämnd som den samlade årsredovisningen.

Styrelsen och nämndernas bedömning är att totalt sju av de 31 uppdragen inte har genomförts under året. Resterande uppdrag har bedömts genomförda. Av den samlade årsredovisningen framgår att genomförandegraden var ungefär densamma som föregående år.

Utöver årets fullmäktigeuppdrag hade styrelse och nämnder nio fullmäktigeuppdrag att genomföra från föregående år. Av dem har styrelsen och nämnder bedömt att tre har genomförts och att sex inte har genomförts.

De kommunala bolagen Jämtkraft AB och Östersundshem AB har utifrån de kommunövergripande målen fått 16 uppdrag från fullmäktige att hantera vardera. För Jämtkraft är det svårt att få en samlad bild av den totala måluppfyllelsen, Östersundshem bedömer att 10 av 16 uppdrag har genomförts.

Bedömning

Vi bedömer att fullmäktigeuppdragen i huvudsak har bedömts som genomförda.

Revisionsfråga: Har kommunstyrelsen bedömt hur styrelse och nämnder har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges övergripande mål?

För att uppnå kommunfullmäktiges vision om ett demokratiskt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart Östersund har åtta kommunövergripande mål fastställts. Till varje kommunövergripande mål finns en politisk text som lägger ambitionsnivån för målen under mandatperioden. Till varje mål kopplas ettåriga uppdrag, till uppdragen finns ett "förtydligande av uppdraget" som ska specificera vad uppdraget innebär.

Kommunstyrelsen redovisar en sammanställning av hela kommunkoncernens arbete mot målen i den samlade årsredovisningen. Redovisningen innehåller en sammanställning av hur de politiska uppdragen har bedömts, trender för nyckeltalen, eventuella investeringar, de kommunala bolagens arbete med målen samt upplevelse av verksamheten, t.ex. medarbetarnas eller medborgarnas upplevelse. För det kommunövergripande målet om att det "I Östersunds kommun bedrivs ett effektivt arbete för minskad miljö- och klimatpåverkan" görs en mer omfattande bedömning i årsredovisningen under ett avsnitt som kallas "Miljöredovisning".

Styrelsen har inte gjort någon samlad bedömning av måluppfyllelsen för respektive mål eller någon bedömning gentemot den politiska texten.

Under 2022 implementerades ett nytt arbetssätt inför arbetet med bokslutet och måluppfyllelsen. Det innebar att "målgruppsmöten" med förvaltningsledning och presidiet i den eller de nämnder som arbetar med respektive mål genomfördes. Syftet med mötena var att diskutera och värdera måluppfyllelsen samt göra helhetsbedömningar för varje mål. KLG (Kommunledningsgruppen) beslutade att inte genomföra målgruppsmöten i samband med 2023 års årsredovisning, varför ingen samlad bedömning av målen har gjorts för

2023. Controller från Område strategi och styrning har träffat företrädare från respektive förvaltning och diskuterat genomförandegraden av uppdragen.

De övergripande målen och den politiska texten som gäller för 2023 är beslutad av tidigare majoritet. Den nuvarande majoriteten har beslutat om mål och uppdrag fr.o.m. 2024. Detta innebär att den nuvarande majoriteten har ansvarat för mål och uppdrag under 2023 som de själva inte har beslutat om. Av intervju framgår att det inte har eller planeras att genomföras någon samlad uppföljning av de kommunövergripande målen som är formulerade för hela mandatperioden.

Vi noterar att uppdragen till bolagen, till skillnad mot tidigare år, har följts upp i kommunens samlade årsredovisning. Kommunstyrelsen har dock inte gjort någon bedömning av i vilken grad bolagen har bidragit till att uppfylla de övergripande målen.

Vidare har vi noterat att den samlade årsredovisningen även innehåller en redovisning av nyckeltalen, föregående år innehöll redovisningen endast en analys av nyckeltalen.

Bedömning

Vi bedömer att kommunstyrelsen inte har gjort någon bedömning av hur styrelse och nämnder har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges övergripande mål.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att bedöma måluppfyllelsen för de kommunövergripande målen.

Revisionsfråga: Går kommunstyrelsens bedömningar att verifiera utifrån redovisningen i årsredovisningen?

Kommunstyrelsen har inte gjort någon egen analys av om nämndernas uppdrag har genomförts eller inte. Styrelsen har inte heller gjort någon samlad bedömning av om uppdragen har bidragit till måluppfyllelsen för respektive mål.

Nedan följer några generella iakttagelser gällande de övergripande målen.

Mål 1 – I Östersunds kommun har vi en tillväxt som är jämställd och ekonomiskt hållbar, där alla känner sig delaktiga.

Tre av fem fullmäktigeuppdrag är ställda till kommunstyrelsen, styrelsen bedömer att dessa uppdrag inte har genomförts. Ett uppdrag är ställt till vård- och omsorgsnämnden, barn- och utbildningsnämnden, social- och arbetsmarknadsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden medan ett av uppdragen är ställt till samtliga nämnder. Båda gemensamma uppdrag har bedömts som genomförda. Tekniska nämnden har fastställt ett eget uppdrag som de bedömer som genomfört.

Av den politiska texten framgår att en hållbar social och ekonomisk tillväxt är en förutsättning för välfärd. Uppdraget att kvalitetssäkra processen för mål och budget bedöms inte ha genomförts under året. Ett projekt med SKR om en ny resursfördelningsmodell (prislappsmodell) har också påbörjats. Nuvarande mål- och budgetprocess uppges ses över i samband med arbetet med resursfördelningsmodellen. Slutrapportering av projektet samt ett förslag på reviderad mål- och budgetprocess beräknas ske i juni 2024. Vi menar att det går att utläsa av redovisningen att det pågår aktiviteter inom ramen för uppdraget.

Båda uppdrag relaterade till social hållbarhet bedöms genomförda. Vi menar dock att det för uppdragen gällande psykisk ohälsa och suicid är svårt att verifiera att tillräckliga insatser har genomförts, framför allt på grund av att uppdragen är vagt formulerade. För

ett av uppdragen saknas till exempel ett förtydligande av uppdraget och flera nämnder hänvisar till löpande arbete inom verksamheten.

Av den politiska texten framgår också att kommunen ska utveckla former för att ta tillvara engagemang och åstadkomma förändring. Uppdraget om att öka kunskapen om demokrati i valdistrikt med lägst valdeltagande bedöms inte som genomfört. Av redovisning framgår att ett nytt styrdokument kring medborgardialoger kommer att tas fram under 2024.

Vi kan inte utläsa av den samlade årsredovisningen att det under året pågått något arbete till den del av den politiska texten som avser att kontinuerligt bedriva ett arbete för jämställdhetsutveckling inom de områden där det finns störst brister. Nyckeltalen, föräldrapenningdagar som tas ut av män samt kvinnors medianinkomst som andel av mäns, som är relaterade till jämställdhet visar att kommunen ligger bland de med högst värden i riket.

Mål 2 – I Östersunds kommun har vi en trygg och tillgänglig infrastruktur där både stad och landsbygd växer på ett smart och hållbart sätt.

Ett av fullmäktigeuppdragen är ställt till tekniska nämnden och ett till miljö- och samhällsnämnden som har bedömt att de två uppdragen har genomförts. Tekniska nämnden har även fastställt sex egna uppdrag, varav fem bedöms vara genomförda.

I den politiska texten lyfts en fungerande kollektivtrafik i hela kommunen fram. Uppdraget om att stärka kommunen som kravställare för utveckling av kollektivtrafik och nationell infrastruktur bedöms som genomfört. Uppdraget om att verka för en ny återvinningscentral och utvecklande av en kretsloppspark kan härledas till den politiska texten gällande infrastruktur och kommunal servicenärvaro, uppdraget bedöms genomfört.

I den politiska texten framgår också att kommunen ska säkerställa god vattenkvalitet och ha en trygg beredskap för en reservvattentäkt. I och med att nämnden haft ett eget uppdrag om att öka kunskapen om vattnets kretslopp som bedömts genomfört framgår det också i redovisningen vilka aktiviteter som genomförts inom ramen för uppdraget. Nyckeltalen kopplat till vatten med god status sticker ut negativt. I årsredovisningen förklaras det av historiska ingrepp och resultatet bedöms dessutom vara relativt konstant över tid.

För vissa delar av den politiska texten har det, utifrån vad vi kan utläsa av den samlade årsredovisningen, inte pågått något arbete. Av den politiska texten framgår till exempel att samhällsplaneringen måste utgå från att tillväxten ska fördelas jämnare över kommunen, samtidigt som sociala klyftor ska minska. Enligt texten ska också kommunen arbeta med effektiv klimatanpassning för att anpassa och säkra samhällsfunktioner när klimatet förändras.

Mål 3 – I Östersunds kommun har vi ett positivt företagsklimat och medborgarna har arbete och bostad.

Båda fullmäktigeuppdrag är ställda till social- och arbetsmarknadsnämnden som bedömer att båda uppdrag har genomförts. Det finns inte några nämnduppdrag under mål 3.

Av den politiska texten framgår bland annat att det ska finnas plats att växa för entreprenörer, idéer och företag och att kommunen ska fortsätta utveckla hållbara integrationsfrämjande insatser. Uppdragen om att samordna insatser för att främja arbetet med kommunens och näringslivets kompetensförsörjningsbehov respektive att öka och anpassa utbudet av arbetsmarknads- och studieförberedande insatser bedöms genomförda.

Av årsredovisningen framgår vilket arbete som har genomförts utifrån uppdragen. Det framgår också att arbetet med uppdragen har gett resultat och på vilket sätt.

För flera delar av den politiska texten har det, utifrån vad vi kan utläsa av den samlade årsredovisningen, inte pågått något arbete. Det gäller till exempel att öka andelen lokala livsmedel som används i kommunens matproduktion och att vid upphandlingar dela upp större projekt så att även mindre företag kan vara med och lägga anbud.

Mål 4 – I Östersunds kommun ska alla barn och elever klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt livslånga lärande.

Samtliga fullmäktigeuppdrag är ställda till barn- och utbildningsnämnden som bedömer att fyra av sex fullmäktigeuppdragen har genomförts. Av nämnduppdragen har fyra av fem genomförts. Ett av nämnduppdragen avser kulturverksamheten inom kultur- och fritidsnämnden.

Jämfört med föregående år då det endast fanns ett fullmäktigeuppdrag inom detta övergripande mål är uppdragen mer heltäckande utifrån den politiska texten. Det saknas dock uppdrag från fullmäktige avseende ”det ska ges möjlighet för omskolning senare i livet” där verksamheten, exempelvis Lärcentrum och vuxenutbildning, bedrivs inom social- och arbetsmarknadsnämnden.

Av den samlade årsredovisningen framgår att bemanning och kompetensförsörjning har varit en stor utmaning under 2023. Höga sjukskrivningstal i kombination med vikariebrist har lett till en ansträngd bemanningssituation. Ett flertal åtgärder har genomförts för att stärka kompetensförsörjningen som inte har gett önskad effekt utan lärartätheten har sjunkit.

Nyckeltal visar dock på att andel behöriga elever till årskurs 9 har ökat.

Mål 5 – I Östersunds kommun finns goda förutsättningar för en meningsfull fritid och ett aktivt liv.

Fullmäktige har fastställt fem uppdrag. Kultur- och fritidsnämnden har genomfört fyra av de fem uppdrag som avser nämnden. Kultur- och fritidsnämnden har även fastställt fyra nämnduppdrag, två av dessa har genomförts.

I den politiska texten framgår att mer arbete bör läggas på att främja spontanidrottsplatser och samverka för att behålla grönytor för både friluftsliv och rekreation. Särskilt fokus ska ligga på jämställdhet och tillgänglighet och att när resurserna fördelas är det viktigt att bryta den ojämlika behandlingen mellan könen. Vi noterar i likhet med föregående år att det varken av kultur- och fritidsnämndens årsredovisning eller av den samlade årsredovisningen framgår vilket arbete som har bedrivits för att uppfylla dessa delar av den politiska texten.

Mål 6 – I Östersunds kommun får medborgarna stöd, vård och omsorg och lever ett självständigt liv.

Fullmäktige har fastställt fem uppdrag, varav tre är ställda till social- och arbetsmarknadsnämnden och två till vård- och omsorgsnämnden. Nämnderna bedömer att fyra av fem fullmäktigeuppdrag till målet är genomförda. Nio av elva nämnduppdrag har genomförts. Då uppdragen i stort sett är heltäckande utifrån den politiska texten, och merparten av uppdragen anses genomförda, borde målet ha kunnat bedömts som i huvudsak uppfyllt. Vi gör dock ett antal iakttagelser kopplat till målet nedan.

Av den politiska texten framgår att Östersunds kommun ska ha en äldreomsorg som ska kännetecknas av värdighet, kvalitet och tillgänglighet. Uppdraget ”säkerställ en boendemiljö i kommunens särskilda boenden som kännetecknas av värdighet, kvalitet och tillgänglighet bedöms vara genomfört. Av årsredovisningen framgår att vård- och omsorgsnämnden aktivt har arbetat med att förbättra boendemiljön och att det har tagits fram en åtgärdslista.

Nyckeltalen visar dock på att brukarbedömningen gällande särskilt boende har försämrats under 2023. En mer ingående analys av nyckeltal från Kolada visar på att boendemiljön är ett av de nyckeltal som har försämrats från 2022 till 2023. Det är en lägre andel av de äldre som trivs med sitt rum/lägenhet och även färre som anser att de gemensamma utrymmena är trivsamma. Vidare noterar vi att bedömningen av måltidsmiljön har försämrats. Mat och måltider ingår som ambitioner i den politiska texten.

Den politiska texten innehåller även ambitioner gällande fler äldreboende och att verka för fler seniorbostäder i Lit och Brunflo. Under avsnittet investeringar framgår att det nya boendet på Bangårdsgatan är färdigställt, men det finns inga uppgifter om seniorbostäder.

I övrigt finns det uppdrag som har kopplats till den politiska texten med analyser och nyckeltal.

Mål 7 – I Östersunds kommun bedrivs ett effektivt arbete för minskad miljö- och klimatpåverkan.

Fullmäktige har fastställt fyra uppdrag som är ställda till kommunstyrelsen, miljö- och samhällsnämnden och tekniska nämnden. Samtliga fyra fullmäktigeuppdrag har genomförts. Till målet finns också tre nämnduppdrag, varav två har genomförts.

Av den politiska texten framgår att klimatsmart innovation ska främjas samt att kommunen ska underlätta för medborgare att ta hållbara beslut. Eftersom två av de genomförda fullmäktigeuppdragen är direkt kopplade till dessa delar av texten så framgår det tydligt av den samlade årsredovisningen att aktiviteter har genomförts.

Vad gäller att ”öka graden av cirkulär upphandling för att möjliggöra högre återvinningsgrad mer närproducerade och ekologiska varor samt minskade avfallsmängder” så kan nämnduppdraget som inte bedömdes genomfört härledas till denna del av den politiska texten. Av redovisningen framkommer dock att en ekonomisk modell som stödjer cirkulär ekonomi mellan kommunledningsförvaltningen och teknisk förvaltning utvecklas och beräknas vara klar under 2024.

Det finns inte några uppdrag eller uppföljning under målet i den samlade årsredovisningen gällande delar av den politiska texten. Det gäller till exempel att kommunens fastigheter är energieffektiva, har god miljöprestanda och drivs av grön el. En mer omfattande bedömning av målet görs i den miljöredovisning som ingår i kommunens årsredovisning. Av miljöredovisningen framkommer exempelvis hur många solcellsanläggningar som installerats på kommunens fastigheter, vilket är en del som ingår i den politiska texten. Vidare finns inte något uppdrag kopplat till en ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall.

Jämtkraft AB bedöms har genomfört flera uppdrag/investeringar inom det övergripande målet.

Mål 8 – I Östersund är kommunen en modern och attraktiv arbetsgivare.

Fullmäktige har fastställt två uppdrag till målet, varav ett är ställt till kommunstyrelsen och ett till alla nämnder. Styrelsen och nämnderna bedömer att båda fullmäktigeuppdragen är genomförda. Ett av två nämnduppdrag har genomförts.

Vi noterar att vissa delar i den politiska texten följs upp genom nyckeltal. Redovisningen av nyckeltalen resulterar inte i någon samlad bedömning av måluppfyllelsen.

Uppdraget att stärka kommunens kompetensförsörjningsarbete gäller samtliga nämnder. I årsredovisningen framgår att område HR stödjer samtliga förvaltningar i deras arbete med kompetensförsörjning utifrån kommunens beslutade arbetssätt. Bedömningen utgår från på vilket sätt nämnderna har genomfört sitt arbete, inte utifrån om kompetensförsörjningen faktiskt har stärkts.

Av den politiska texten framgår att minskad sjukfrånvaro är något som ska eftersträvas. För 2022 fanns ett uppdrag om att ”genomföra åtgärder för att minska sjukfrånvaron” vilket bedömdes som genomfört trots att den totala sjukfrånvaron hade ökat. Vi noterar att sjukfrånvaron har ökat ytterligare under 2023.

Medarbetarengagemanget (HME) är på ungefär samma nivå som 2022 och siffran är lägre jämfört med riket och kommuner i liknande storlek. I den politiska texten framgår att medarbetarna ska känna sig nöjda med sin arbetssituation och uppleva att det har ett stimulerande arbete med goda möjligheter till utveckling och delaktighet. Det finns inget uppdrag kopplat till denna del av den politiska texten och i årsredovisningen konstateras endast att siffran är fortsatt stabil.

Vidare saknas uppdrag och/eller analys kopplat till ”en nyckelfråga vad gäller framtida kompetensförsörjning är att integrationen fortsätter att utvecklas”. När det gäller jämställdhet och mångfaldsfrågor finns varken uppdrag eller nyckeltal kopplat till den politiska texten.

Av den politiska texten framgår också att det för att vara en attraktiv arbetsgivare krävs att de interna stödprocesserna, såsom exempelvis lokalförsörjning, är väl fungerande så kärnverksamheterna får de förutsättningar som krävs. Uppdraget till Affärsområde Fastighet gällande att säkerställa syftet med lokalresursgruppens ansvar och arbete har inte genomförts. Det framgår dock att arbetet kommer att fortsätta under 2024.

Jämtkraft AB har bidragit till måluppfyllelsen.

Bedömning

Kommunstyrelsen har inte gjort någon bedömning av måluppfyllelsen eller av uppdragens genomförandegrad varför vi inte kan bedöma revisionsfrågan. Vi gör däremot ett antal iakttagelser utifrån redovisningen:

- För flera av målen täcks inte hela den politiska texten in i redovisningen, varken genom uppdragen eller genom nyckeltalen. Ett arbete med övriga delar av de politiska texterna kan ändå ha genomförts tidigare under mandatperioden. Det framkommer dock inte av redovisningen.
- Utifrån att genomförandegraden av uppdragen har bedömts, menar vi att kommunstyrelsen borde ha kunnat bedöma måluppfyllelsen för de kommunövergripande målen, eller åtminstone i vilken grad ett närmande mot målet har skett.

- Vi noterar att det för merparten av uppdragen är tydligt vad uppdragen innebär. Det finns dock fortfarande exempel på uppdrag som är otydligt formulerade och/eller saknar förtydligande av uppdraget.
- En redovisning av bolagens bidrag till måluppfyllelsen finns med i redovisningen vilket vi anser är positivt.

2.2 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Vad gäller god ekonomisk hushållning så hänvisar RKR till förarbeten till kommunallagen där det betonas vikten av att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning utvärderas för hela kommunala koncernen, d v s kommunen och dess kommunala koncernföretag gemensamt.

I årsredovisningen lämnas en analys kring ett av de finansiella målen med avseende på hela kommunkoncernen, i övrigt framgår att måluppfyllelsen av de verksamhetsmässiga och finansiella målen avser kommunen.

2.2.1 Finansiella mål

Kommunfullmäktige har i Mål och budget 2023 med plan 2024-2026 fastställt fyra finansiella mått avseende god ekonomisk hushållning.

Mått	Utfall	Vår bedömning
Årets resultat ska uppgå till 2 % av skatteintäkter, utjämningsbidrag och statsbidrag	Utfallet uppgår till 13,2 %	Målet uppfylls.
Soliditeten ska uppgå till minst 38 %.	Utfall 46 %.	Målet uppfylls.
Nettoinvesteringarna ska uppgå till högst 10 % av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag. Motsvarar ca 450 mkr.	Utfall 17,8%	Målet uppfylls ej.
Kostnad för underhåll ska uppgå till minst 106 kr/kvm, varav planerat minst 98 kr/kvm och akut högst 8 kr/kvm.	Utfall 87 kr/kvm. Varav akut underhåll 60 kr/kvm.	Målet uppfylls ej.

2.2.2 Verksamhetsmål

Kommunfullmäktige har i Mål och budget 2023 med plan 2024-2025 fastställt två verksamhetsmått avseende god ekonomisk hushållning.

Mått	Utfall	Vår bedömning
Nettokostnadsavvikelsen ska vara högst +/- 5% per verksamhetsområde efter hänsyn till politisk ambitionsnivå.	Två av sex verksamhetsområden når satta riktvärden. Förskolan och individ- och familjeomsorgen ligger över 5 % medan fritidsgårdar och gymnasieskolan ligger under 5 %.	Målet uppfylls ej.
Högst 10 % av KKiK-måtten efter hänsyn till politisk ambitionsnivå ska vara röda.	7,5 % av KKiK-måtten är röda.	Målet uppfylls.

Av kommunens årsredovisning framgår att den sammanvägda bedömningen är att kommunen har en stark ekonomisk ställning men inte når en god ekonomisk hushållning utifrån de sex kriterier som fullmäktige har beslutat i riktlinjen för god ekonomisk hushållning.

Bedömning

Kommunstyrelsen bedömer att kommunen har en stark finansiell ställning men inte når en god ekonomisk hushållning. Hälften av måtten avseende god ekonomisk hushållning är uppfyllda. Vi noterar att kommunstyrelsen har ändrat sin bedömning utifrån våra tidigare synpunkter gällande nettokostnadsavvikelsen, tidigare gjordes bedömningen de verksamheter som hade en lägre nettokostnadsavvikelse än 5 % ändå låg inom den målsatta nivån.

Fullmäktige har fortfarande inte uttalat någon ambitionsnivå gällande nettokostnadsavvikelsen för individ- och familjeomsorgen och förskolan. Fullmäktige har fastställt budgetramar för nämnderna och även godkänt att social- och arbetsmarknadsnämnden får gå med underskott för 2023, vilket indirekt kan ses som att fullmäktige har godkänt att nettokostnadsavvikelsen får överskrida 5 %. Av årsredovisningen framgår att kommunen behöver analysera nettokostnadsavvikelsen inom alla verksamhetsområden, för att kunna påvisa inom vilka områden avvikelsen beror på medvetna politiska prioriteringar. Vidare framgår att det pågår ett arbete med en ny resursfördelningsmodell där det kommer bli väldigt tydligt vad som är politiska prioriteringar.

Vi instämmer i kommunstyrelsens bedömning att kommunen inte fullt ut når en god ekonomisk hushållning för 2023.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att säkerställa att det finns en uttalad ambitionsnivå för de verksamheter som avviker mot den målsatta nettokostnadsavvikelsen.

2.3 BALANSKRAVET

Revisionsfråga: Har balanskravet uppfyllts?

Balanskravet innebär att intäkterna varje år måste balansera kostnaderna. Bli balanskravsresultatet negativt måste det återställas inom tre år. Förvaltningsberättelsen ska innehålla en balanskravsutredning och uppställningen regleras i LKBR. Granskningen av uppställningen av balanskravsutredningen ingår i den finansiella granskningen.

Balanskravsutredningen tar bl.a. hänsyn till realiserade förluster/förluster i aktier och återföring av realiserade vinster och förluster i aktier. Realiserade vinster i värdepapper innebär att balanskravsresultatet för 2023 är lägre än årets resultat enligt resultaträkningen.

Mnkr	2023	2022	2021	2020	2019
Årets resultat enligt resultaträkningen	643,3	176,1	239,5	172,2	125,8
Realisationsvinster	-10,1	-2,5	-3,0	-0,6	-2,5
Orealiserade vinster/förluster aktier	-61,2	38,7	-77,8	-13,2	-42,3
Återföring realiserade vinster och förluster	0,0	137,1	18,1	10,9	36,6
Årets resultat efter balanskravsjuste-	572,0	349,4	176,8	169,3	117,6
Reservering av medel till resultatutjämnings-	0,0	0,0	0,0	-127,2	0,0
Användning av medel från resultatutjämn-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets balanskravsresultat	572,0	349,4	176,8	42,1	117,6

Bedömning

Vi bedömer att balanskravet har uppfyllts för 2023. Det finns inga negativa balanskravsresultat att återställa från föregående år.

2.4 HAR STYRELSEN VIDTAGIT ÅTGÄRDER UTFRÅN FÖREGÅENDE ÅRS GRANSKNING?

Vid föregående års granskning av årsredovisningen lämnades ett antal rekommendationer. I tabellen nedan redovisas i vilken grad nämnden vidtagit åtgärder.

Rekommendation	Vidtagen åtgärd
Säkerställa att ambitionsnivån för uppdragen tydliggörs för att förbättra styrning och uppföljning.	Vi noterar att det för merparten av uppdragen är tydligt vad uppdragen innebär. Det finns dock exempel på uppdrag som är otydligt formulerade och/eller saknar ett förtydligande av uppdraget som specificerar vad det innebär.
Säkerställa att det finns uppdrag som möjliggör måluppfyllelse för samtliga mål.	I redovisningen ingår även eventuella nämnduppdrag som kan härledas till målen vilket ger en bredare bild av vad som görs för att målen ska nås. För exempelvis målet gällande utbildning är uppdragen mer heltäckande än föregående år. För flera av målen täcker inte uppdragen in samtliga delar av den politiska texten. Det kan vara möjligt att övriga delar redan anses genomförda från tidigare år, men det framgår inte av redovisningen.
Se över riktvärden/måtten för god ekonomisk hushållning så att uppfyllelsegraden av dessa harmonierar med kommunstyrelsens bedömning.	Bedömningen av riktvärden överensstämmer med de rekommendationer som lämnades. Åtgärd har vidtagits.
Säkerställa att det finns en uttalad ambitionsnivå för de verksamheter som avviker mot den målsatta nettokostnadsavvikelsen.	Inga åtgärder har vidtagits. Det pågår dock ett arbete med en ny resursfördelningsmodell där även ambitionsnivån i förhållande till nettokostnadsavvikelsen ska ses över.

Bedömning

Vi bedömer att styrelsen delvis har vidtagit åtgärder utifrån de rekommendationer som lämnades föregående år. För flera av målen täcker uppdragen fortfarande inte in hela den politiska texten, det är möjligt att övriga delar har genomförts tidigare under mandatperioden men det framgår inte av redovisningen. Inga åtgärder har vidtagits gällande att säkerställa att det finns en uttalad ambitionsnivå för de verksamheter som avviker mot den målsatta nettokostnadsavvikelsen.

Inga ytterligare rekommendationer lämnas utifrån då de ingår i övriga delar av granskningen.

2.5 BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Granskningen syftar till att ge underlag för den samlade bedömningen av om resultaten i årsredovisningen är förenliga med fullmäktiges mål och om balanskravet uppfylls.

Vår sammanfattande bedömning är att det är svårt att uttala sig om resultaten i årsredovisningen är förenliga med de kommunövergripande målen, eftersom kommunstyrelsen inte har gjort någon bedömning av måluppfyllelsen. Vi gör följande iakttagelser:

- För flera av målen täcks inte hela den politiska texten in i redovisningen, varken genom uppdragen eller genom nyckeltalen. Ett arbete med övriga delar av de politiska texterna kan ändå ha genomförts tidigare under mandatperioden. Det framkommer dock inte av redovisningen.
- Utifrån att genomförandegraden av uppdragen har bedömts, menar vi att kommunstyrelsen borde ha kunnat bedöma måluppfyllelsen för de kommunövergripande målen, eller åtminstone i vilken grad ett närmande mot målet har skett.
- Vi noterar att det för merparten av uppdragen är tydligt vad uppdragen innebär. Det finns dock fortfarande exempel på uppdrag som är otydligt formulerade och/eller saknar förtydligande av uppdraget.

Kommunen bedöms inte fullt ut nå en god ekonomisk hushållning för 2023. Däremot uppfylls balanskravet.

Bedömningen grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Svar	Kommentar
Har styrelser och nämnder genomfört uppdragen från fullmäktige?	I huvudsak	Kommunstyrelsens bedömning är att 24 av 31 fullmäktigeuppdrag har genomförts. Östersundshem AB bedömer att 10 av 16 uppdrag har genomförts medan det för Jämtkraft AB är svårt att få en samlad bild av genomförandegraden.
Har kommunstyrelsen bedömt hur styrelse och nämnder har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges övergripande mål?	Nej	Kommunstyrelsen har inte gjort någon bedömning av de kommunövergripande målen. Controller från Område strategi och styrning har däremot träffat företrädare från respektive förvaltning och diskuterat genomförandegraden av uppdragen som ligger till grund för redovisningen i den samlade årsredovisningen.
Går kommunstyrelsens bedömningar att verifiera utifrån redovisningen i årsredovisningen?	-	Kommunstyrelsen har inte gjort någon bedömning av måluppfyllelsen eller av uppdragens genomförandegrad varför vi inte kan bedöma revisionsfrågan.
Är resultatet i årsredovisningen förenliga med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning?	Delvis	Kommunstyrelsen bedömer att kommunen har en stark finansiell ställning men inte når en god ekonomisk hushållning. Hälften av måtten avseende god ekonomisk hushållning är uppfyllda. Vi noterar att kommunstyrelsen har ändrat sin bedömning utifrån våra tidigare synpunkter gällande nettokostnadsavvikelsen, tidigare gjordes bedömningen de verksamheter som hade en lägre nettokostnadsavvikelse än 5 % ändå låg inom den målsatta nivån.

		Vi instämmer i kommunstyrelsens bedömning att kommunen inte fullt ut når en god ekonomisk hushållning för 2023.
Har balanskravet uppfyllts?	Ja	Balanskravet har uppfyllts för 2023.
Har åtgärder vidtagits utifrån föregående års lämnade rekommendationer?	Delvis	För flera av målen täcker uppdragen fortfarande inte in hela den politiska texten, det är möjligt att övriga delar har genomförts tidigare under mandatperioden, men det framgår inte av redovisningen. Inga åtgärder har vidtagits gällande att säkerställa att det finns en uttalad ambitionsnivå för de verksamheter som avviker mot den målsatta nettokostnadsavvikelsen.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- *Bedöma måluppfyllelsen för de kommunövergripande målen.*
- *Säkerställa att det finns en uttalad ambitionsnivå för de verksamheter som avviker mot den målsatta nettokostnadsavvikelsen.*